

แนวทางการให้บริการทันตสาธารณสุขในกลุ่มหญิงตั้งครรภ์

ผู้เขียน

1. ทพญ.จิราพร ไพศาลสินสุข
2. ทพ.สิทธิเดช สุขแสง
3. ทพญ.วันวิสา ศิริจานุสรณ์
4. นายสุปน ศรีกรรณ
5. น.ส.สุพัชรา สุวรรณานุกรณ์
6. นายศราวดี ทาระนาม

เนื้อหาองค์ความรู้

การดูแลสุขภาพของหญิงตั้งครรภ์จึงเป็นหนึ่งในปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อสุขภาพมารดาและสุขภาพที่ดี⁽¹⁾ โดยเฉพาะการดูแลสุขภาพช่องปากของหญิงตั้งครรภ์ เนื่องจากขณะตั้งครรภ์มีการเปลี่ยนแปลงของฮอร์โมนทำให้มีโอกาสเกิดโรคปริทันต์ นอกจากนี้ยังพบการเกิดโรคฟันผุ การสึกกร่อนของฟัน สภาวะปากแห้ง นอกจากนี้สุขภาพช่องปากของหญิงตั้งครรภ์ยังอาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพการตั้งครรภ์⁽²⁾ เช่น หากหญิงตั้งครรภ์ที่เป็นโรคปริทันต์แล้วไม่ได้รับการรักษาอาจทำให้เกิดภาวะครรภ์เป็นพิษ คลอดก่อนกำหนด และทารกน้ำหนักน้อย^(3,4) ดังนั้นกลุ่มงานทันตสาธารณสุขจึงได้จัดบริการทันตกรรมสำหรับกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ดังนี้

ช่วงเวลาตั้งครรภ์	กิจกรรมและบริการทันตสาธารณสุขที่หญิงตั้งครรภ์ได้รับ
ไตรมาสที่ 1	<ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสุขภาพช่องปาก เหงือกและฟันให้หญิงที่มาฝากครรภ์ - ให้คำแนะนำการรักษาทันตกรรมที่ปลอดภัย ควรทำฟันในช่วงไตรมาสที่ 2 ของการตั้งครรภ์ - ให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพช่องปาก เช่น การแปรงฟัน การใช้ไหมขัดฟัน รวมทั้งพฤติกรรมกรรมการบริโภคอาหารที่ลดความเสี่ยงการเกิดฟันผุ - อธิบายสิทธิประโยชน์การตรวจฟันและซุดหินปูนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ตามสิทธิ์หลักประกันสุขภาพ - นัดหมายซุดหินปูน - ทุกกิจกรรมจะนำเทคนิค ask me 3/ teach back มาใช้เพื่อทบทวนให้แก่หญิงตั้งครรภ์ จะได้เข้าใจ และสามารถนำข้อมูลต่างๆไปปรับใช้กับตนเองได้
ไตรมาสที่ 2	<ul style="list-style-type: none"> - ย้อมสีฟันเพื่อให้สามารถเห็นคราบจุลินทรีย์ที่ติดอยู่บนผิวฟัน - ฝึกการแปรงฟันและใช้ไหมขัดฟัน - ซุดหินปูนทำความสะอาดฟัน - บริการทันตกรรมอื่นๆ เช่น อุดฟัน หรือ ถอนฟัน เป็นต้น ตามความเหมาะสม - ทุกกิจกรรมจะนำเทคนิค ask me 3/ teach back มาใช้เพื่อทบทวนให้แก่หญิงตั้งครรภ์ จะได้เข้าใจ และสามารถนำข้อมูลต่างๆไปปรับใช้กับตนเองได้

กลุ่มงานทันตสาธารณสุข

เอกสารอ้างอิง

¹ อภิเชษฐ ฤกษ์ยาประทีป. สุขภาพช่องปาก หญิงตั้งครรภ์. [ออนไลน์] 2554 (อ้างเมื่อ 18 สิงหาคม 2558) จาก <http://motherandchild.in.th/content/view /192>.

² Vergnes JN, Sixou M. Preterm low birth weight and maternal periodontal status: a meta-analysis. *Am J Obstet Gynecol* 2007; 196(2):135:e1-7.

³ Wandera M, Åstrøm AN, Okullo I, Tumwine JK. Determinants of periodontal health in pregnant women and association with infants' anthropometric status: a prospective cohort study from Eastern Uganda. *BMC Pregnancy and Childbirth*. 2012; 12:90. doi:10.1186/1471-2393-12-90.

⁴ Han YW. Oral Health and Adverse Pregnancy Outcomes – What's Next? *J Dent Res*. 2011; 90(3):289-293. doi:10.1177/0022034510381905.